

Щільність вживання абревіатур у інформативних медіа текстах для широкого кола читачів (на прикладах інтернет-ресурсів англійською мовою)

О. В. Матвійєс,¹ Н. О. Базиляк,² О. О. Черхава³, В. Будзин,⁴ Я. Пюрк⁵

^{1, 2, 4.} Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

^{2.} Київський національний лінгвістичний університет

^{3.} Поліклініка, смт. Куликів, Жовківського району, Львівської області

Corresponding author: E-mail: matviyasolga@ukr.net; nat.nataly0070@gmail.com

Paper received 03.04.21; Accepted for publication 13.04.21.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2021-251IX74-09>

Анотація. Дослідження стосується частотності вживання медичних термінів-абревіатур та акронімів у наукових та науково-популярних текстах медичної тематики у друкованих засобах масової інформації. У статті проаналізовані публікації у газетах, наукових журналах та інтернет-ресурсах за період від 2010 до 2021 року. Обрані статті стосуються інформації про COVID, яка за останній рік стала темою обговорення і серед фахівців галузі медицини та суміжних галузей, і серед широких верств населення. На основі проведеного дослідження зроблено висновки про тенденції вживання абревіатур у інформативних текстах, призначених для масового читача.

Ключові слова: Медична терміносистема, акроніми та абревіатури, масовий читач, науково-популярна література, багатоконпонентні терміни

Вступ. Глобальна пандемія коронавірусу охопила людство, тим самим викликавши широке обговорення причин його появи, методів діагностування та лікування, шляхів пошуку вакцин, прогнозування наслідків захворювання, тощо. З кінця 2019 року ця проблема перестала бути суто проблемою галузі медицини та охорони здоров'я, а безпосередньо стосується економіки, політики і соціального буття усіх пересічних громадян. Окрім численних наукових публікацій у фахових виданнях, медіа щоденно поширюють найсвіжішу інформацію щодо масштабів захворюваності, рівня смертності, застереження щодо соціальної поведінки громадян, інформацію про обмеження сфер діяльності, інформацію про профілактичні заходи, яка спрямована на широке коло читачів. Медичні терміни, якими рясніють інформаційні тексти для населення, активно засвоюються у лексиці загального вжитку. Окрім повних термінів галузі медицини, медіа послуговуються і абревіатурами серед яких є такі, які впізнавані і зрозумілі читачам, так і такі, якими послуговуються лише професіонали. Надмірне вживання абревіатур у текстах, призначених для масового читача, дещо затруднює сприймання інформації, розсіює увагу, не даючи зосередитись на основних посланнях і, зрештою, викликає роздратування, пов'язане з труднощами виокремити основні думки чи важливі положення, які автор мав намір донести до читача. Бажання авторів вмістити якомога більше інформації у обмежений за розміром текст подекуди нівелює саму ідею тексту, ігноруючи читацько-сприйнятливий можливості самого читача. У цьому дослідженні ми проаналізували тексти англійською мовою, призначені для масового читача, які взяли з інтернет-ресурсів. Для спостереження динаміки вживання абревіатур у інформаційних текстах ми порівнювали схожі матеріали, які були опубліковані у 2010, 2013 та 2021 роках. Окремо, для порівняння ми проаналізували щільність вживання абревіатур у наукових фахових публікаціях, читачами яких є вузьке коло спеціалістів.

Публікації з теми. У переліку ознак терміна називають його короткість, тобто стислість, проте науко-

во-технічний прогрес зумовлює появу комплексних термінологічних сполучень, які значно перевищують кількість однокомпонентних термінів у терміносистемі будь-якої галузі, у нашому досліджуваному випадку – у терміносистемі медицини. Принцип стислості чи лаконічності терміна вимагає усунення службових частин мови, а саме прийменників, сполучників чи артиклів. Англійська мова, з притаманними їй синтетичного й аналітичного способу вираження граматичних значень, є особливо сприятливим ґрунтом для утворення абревіатур. Механізм утворення абревіатур на основі дво-, три-, чи багатоконпонентних термінологічних одиниць є прийнятним методом збереження цього принципу. Проте, термін-абревіатура може бути причиною входження у суперечність з принципом точності терміна у межах однієї терміносистеми, а також спричинити багатозначність в суміжних терміносистемах.

Стосовно наукових публікацій, вживання абревіатур у медичних текстах є звичним і корисним явищем, позаяк їх читають фахівці галузі медицини або ті, хто займається лінгвістичними дослідженнями [2]. Однак, якщо тексти, призначені для масового читача, перенасичені медичними термінами-абревіатурами, то це явище стає шкідливим, бо затруднює розуміння самого тексту, робить його нудним і несприйнятливим. Такої точки зору притримуються Fred H. L., Cheng T. O., Nunes M., Wiles K. [3, 5, 9]. Абревіатури надто часто зустрічаються у текстах і часом не є необхідними, тому варто їх уникати, а авторам не потрібно переоцінювати обізнаність пересічного читача, вважають Hales A. N., Williams K. D., Rector J. [4]. Автори, які орієнтуються на широке коло читачів, мають враховувати те, що абревіатури складніше сприймаються ніж повноцінні значимі слова з яких складаються багатоконпонентні терміни галузі медицини зазначають Parvaiz M., Singh G., Hafeez R., Sharma H. [6]. Нові тенденції утворення акронімів у медичній терміносистемі детально проаналізовані у працях Barnett A. [1], де теж автор вказує на різке зростання акронімів у текстах медичної тематики і у наукових текстах у

тому числі, піддаючи сумніву корисність їх щільності [2].

Провівши аналіз інформативних текстів про COVID, опублікованих у газетах The Guardian, 29 Nov. 2020, China Daily, 4 Jan. 2021 та опрацювавши матеріали інтернет-ресурсів, призначених для масового читача, ми долучилися до дискусії щодо доцільності щільного вживання аббревіатур та акронімів у науково-популярній літературі.

Мета. Метою нашого дослідження є доцільність щільного вживання медичних термінів-аббревіатур у інформативних текстах про COVID, призначених для широкого кола читачів. Виявити чи є тенденція до зростання вживання аббревіатур та акронімів у науково-популярній медичній літературі за період від 2010 до 2021 року.

Матеріали і методи. Джерельною базою нашого дослідження стали публікації у газетах The Guardian, 29 Nov. 2020, , China Daily, 4 Jan. 2021, *Latest on the COVID-19 outbreak*, та публікації у інтернеті: *Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS): Lessons for Future Pandemics* (2010), *Clinical management and infection control of SARS: Lessons learned* (2013) *Overview of Testing for SARS-CoV-2 (COVID-19)* (2021), *Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: The species and its viruses – a statement of the Coronavirus Study Group* (2020) – спільна колективна науково-дослідницька праця науковців Нідерландів, Росії, США, Китаю, Іспанії та Німеччини. Для вивчення точності чи варіативності термінів ми послуговувалися медичними перекладними і тлумачними словниками, а також спеціалізованим словником аббревіатур Fergusson R. *The New Penguin Dictionary of Abbreviation*.

Для проведення даного дослідження ми застосовували методи аналізу наукової і науково-популярної літератури, метод ретроспективного співставлення та метод математичної статистики.

Результати і обговорення.

Результати детального аналізу текстів взятих з газет The Guardian, 29 Nov. 2020, , China Daily, 4 Jan. 2021, *Latest on the COVID-19 outbreak*, та публікацій у інтернеті: *Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS): Lessons for Future Pandemics* (2010), *Clinical management and infection control of SARS: Lessons learned* (2013) *Overview of Testing for SARS-CoV-2 (COVID-19)* (2021), *Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: The species and its viruses – a statement of the Coronavirus Study Group* (2020) виявили, що аббревіатури та акроніми активно вживаються авторами не лише у фахових наукових текстах, а й у інформативних текстах, спрямованих на масового читача. Оскільки за останній рік COVID став найпопулярнішою темою обговорення в усьому світі, можна стверджувати, що науково-популярні тексти читаються пересічними громадянами з метою отримання найсвіжішої інформації. Проблема полягає у тому, чи є ці тексти добре зрозумілими для читача, якщо автор зловживає надмірною кількістю медичних термінів-аббревіатур.

Детальний аналіз тексту *Overview of Testing for SARS-CoV-2 (COVID-19)* (2021), який містить 5.651 слів знайдено наступні акроніми та аббревіатури: COVID-19, SARS-CoV2, NAATs, RNA, RT-PCR, CLIA,

POC, IgM/IgG, FDA, CDC, MIS-C/MIS-A, EUA, ACIP. З них деякі були розшифровані, а саме: NAATs – *nucleic acid amplification tests*, RT-PCR – *reverse transcription polymerase chain reaction*, CLIA – *Clinical Laboratory Improvement Amendments*, POC – *point of care*, IgM/IgG – *spike protein*, MIS-C/MIS-A – *Multisystem Inflammatory Syndrom in Children/ Multisystem Inflammatory Syndrom in Adults*, RNA – *ribonucleic acid*, EUA – *emergency use authorization*, ACIP – *Advisory Committee on Immunization Practices*. Щодо кількісного аналізу вживання акронімів та аббревіатур нами було підраховано, що наступні медичні терміни-аббревіатури було вжито: COVID-19 – 54 рази, SARS-CoV2 – 43 рази, NAATs – 22 рази, CDC – 7 разів, RNA – 6 разів, FDA – 5 разів, POC – 5 разів, MIS-C/MIS-A 4 рази, CLIA – 3 рази, RT-PCR – 2 рази, IgM/IgG – 2 рази.

Стосовно акроніма COVID-19, який широко вживається пересічними людьми, то його щільне використання у тексті цілком не заважає розумінню тексту, а навпаки робить текст компактнішим і сприйнятливим для читання. Щодо акроніма SARS-CoV2, який не дуже значно поступається у даному тексті частотності акроніму COVID-19, тут можна констатувати, що його часте вживання дещо заплутує читача. Ті аббревіатури, які автор вживає з розшифруванням багатокomпонентного терміна є корисними і інформативними лише у такому вигляді, тому що коли вони надалі зустрічаються по цілому тексту (доволі об'ємному) як скорочення, то навряд чи читач пам'ятає їх значення і змушений повертатися до їх першого згадування, де вони були вжиті повністю як багатокomпонентний термін. Поруч з аббревіатурами та акронімами у тексті вживаються повні багатокomпонентні медичні терміни, які легко сприймаються читачем, скажімо, *asymptomatic cases*, *point-of care serial screening*, *transmission level*, *presymptomatic transmission*, *vaccinated person*, *Fully Vaccinated People*, *serologic test*, *nucleocapsid protein*, *Antigen Testing Algorithm*, *molecular tests* та інші. Усі ці багатокomпонентні терміни можуть бути акронімами чи аббревіатурами, однак для якості тексту не потрібно їх вживати у скороченому вигляді.

Для аналізу ретроспективного співставлення ми обрали текст схожої тематики десятилітньої давності *Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS): Lessons for Future Pandemics* (2010), який містив 1.744 слова. У тексті ми знайшли наступні акроніми та аббревіатури: SARS, SARS-CoV, HCW, WHO, CDC, ARDS, RT-PCR, ELISA, RNA, CT, H1N1. У назві тексту автор подає розшифрування акроніма SARS - *Severe Acute Respiratory Syndrome*, що відразу робить текст більш сприйнятливим для широкого кола читачів і надалі, по тому як він вживається у тексті, цей акронім можна вважати корисним для якості тексту. Деякі з аббревіатур розшифровані автором, а саме, WHO – *World Health Organization*, ARDS – *acute respiratory distress syndrome*, HCW – *health care workers*, CDC – *Centres for Disease Control*, CT – *computed tomographic*, що сприяє якісному сприйняттю інформації читачами. Щодо кількісного аналізу, то щільність вживання згаданих акронімів та аббревіатур у тексті наступна: SARS – 25 разів, SARS-CoV – 8 разів, HCV – 6 разів,

CDC – 4 рази, WHO – 4 рази, ARDS – 3 рази, RT – PCR 3 рази, ELISA – 2 рази, CT – 2 рази, H1N1 – 1раз. Отже, єдиним частим акронімом у даному тексті є акронім SARS, котрий, хоча і щільно вживається у тексті, проте не заважає якісному сприйманню інформації читачем. Інші акроніми та аббревіатури теж не засмічують текст і, загалом, мали б бути знайомі широкому колу читачів.

У даному тексті поруч з незначною кількістю акронімів та аббревіатур зустрічаються повні багатоконпонентні медичні терміни elevated transaminases, creatine kinase, chest imaging changes, coronavirus family of viruses, viral illness, ful-blown pneumonia, watery diarrhea, respiratory tract symptoms, chest radiograph, testing for serum antibody, bacterial respiratory diseases та інші, однак вони не погіршують якості сприймання тексту читачем. Автор не зловживає аббревіатурами, зважаючи на те, що інформація призначена для широкого кола читачів.

Висновки.

На основі отриманих результатів проведених аналізів науково-популярних текстів медичної тематики для широкого кола читачів, щодо щільності і доцільності вживання акронімів та аббревіатур можна зробити наступні висновки:

1. Текст *Overview of Testing for SARS-CoV-2 (COVID-19)* (2021) містить певну кількість акронімів та аббревіатур, які затруднюють сприймання інформації пересічним читачем, хоча базові акроніми COVID-19 і SARS-CoV2, які щільно зустрічаються у тексті, не псують його, а роблять компактнішим і сприйнятливим. Текст десятилітньої давності *Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS): Lessons for Future Pandemics* (2010) не є насичений акронімами та аббревіатурами, тому легкий для пошуку і засвоєння інформації. Отже, на відміну від останнього, перший текст можна вважати перенасиченим непотрібними скороченнями, що робить його непривабливим для пересічного читача.

2. З огляду ретроспективного зіставлення можна відстежити тенденцію до збільшення вживання акронімів та аббревіатур у сучасній науково-популярній літературі, що й спричинило дискусію, щодо щільності і доцільності їх вживання у науково-популярних медичних інформативних текстах, призначених для широкого кола читачів.

Наступним етапом нашого дослідження ми плануємо проаналізувати щільність вживання аббревіатур у фахових наукових публікаціях англійською мовою з метою виявлення термінологічної синонімії та різниці графічного фіксування ідентичних медичних термінів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barnett A. Analysing acronyms in PubMed data, version 1.05 GitHub// 2020, <https://github.com/agbarnett/acronyms>
2. Barnett A., Doubleday Z. Meta-Research: The growth of acronyms in the scientific literature, Feature Article Jul 23, 2020
3. Fred H. L., Cheng T. O. (2003) Acronymesis: the exploding misuse of acronyms// 2003 *Texas Heart Institute Journal* 30:255.
4. Hales A. N., Williams K. D., Rector J. Alienating the Audience: How Abbreviations Hamper Scientific Communication// 2017 e-resource: psychologicalscience.org/observer/
5. Nunes M. Avoiding Acronyms and Abbreviations when Writing Content for a Global Audience// 2017 e-resource – simultrance.com/blog/avoiding... History Vault// 2020 Features, Issue 2, e-resource – thehistoryvault.co.uk
6. Parvaiz M., Singh G., Hafeez R., Sharma H. Do multidisciplinary team members correctly interpret the abbreviations used in the medical records?// 2006 *Scottish Medical Journal* 51:1–6. <https://doi.org/10.1258/RSMJM.51.4.49E>
7. Shri Ram Coronavirus Research Trends: A 50-Year Bibliometric Assessment 2020, P 210-226/ Published online: 14 Apr 2020
8. Velykoroda V., Lyabyda N. Abbreviation as a way of coining neologisms in mass media// 2016 JPNU, vol. 3, N 4, p. 16-19
9. Wiles K. The History of Abbreviation// 2020 The History Vault// 2020 Features, Issue 2, e-resource – thehistoryvault.co.uk
10. Матвіяс О. В. Аббревіатура як спосіб збереження стислості терміна// Мова і Культура, вип.12, Т V (130) 2009 с. 326-329
11. Fergusson R. The New Penguin Dictionary of Abbreviation// Penguin Books, 2000, 410p.

REFERENCES

10. Matviyas O. V. Abbreviation as a way of keeping a term shortness// Language and Culture, Is.12, T V (130) 2009 с. 326-329

Frequency of abbreviations in media-texts designed for mass readers

O. Matviyas, N. Bazyljak, O. O. Cherkhava, V. Budzyn, Y. Pjyryk

Abstract. The research deals with the frequency of acronyms and abbreviations using in scientific papers and popular texts on medical issues in mass media. The article analyzes some scientific texts published in journals and texts taken from e-resources from 2010 to 2021. The topic of the texts is COVID which has become one of the most important point for discussion among medical officers, scientists and people all over the world. Based on the obtained results there are some conclusions on the tendencies of abbreviations using in informative texts designed for mass readers.

Keywords: medical term system, acronyms and abbreviations, mass reader, scientific and popular literature, complex terms